

Vergi mükellefi olmayanlardan hizmet alımlarının belgelendirilmesi ile yurtdışında yapılan bazı harcamalara ilişkin olarak belge temin edememesi durumunda gider kaydı hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	VERGİ USUL KANUNU
Özelge no	53445970-105[2018/27-9-545]-67194
Tarih	18.08.2020

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

Manisa Vergi Dairesi Başkanlığı

Gelir Kanunları Usul Ve Tahsilat Grup Müdürlüğü

Sayı : 53445970-105[2018/27-9-545]-E.67194

18.08.2020

Konu : Yurtdışında Yapılan Faaliyetlerde Giderlerin Belgelendirilmesi

İlgide kayıtlı özelge talep formunuzun incelenmesinden;

- Özbekistan, Kazakistan, Kırgızistan, Türkmenistan gibi ülkelerde tarımsal ve endüstriyel projelerin aracılık ve danışmanlık hizmetleri faaliyeti ile uğraştığınız,
- Türkiye'de tarımsal endüstriyel konularda üretim ve imalat yapan fabrikalara yurt dışından müşteri bularak karşılığında komisyon geliri elde ettiğiniz,

- Yurt dışında ve yurt içinde bu faaliyetlerde bulunurken yabancı uyruklu veya ülke vatandaşı kişilerle de çalışmalarınızın olduğu ve bu kişilere, elde ettiğiniz komisyon bedeli üzerinden pay verdiğiniz ve bu kişilerin vergi mükellefiyetlerinin bulunmamasından dolayı kendilerinden resmi herhangi bir belge alamadığınız,

- Yurt dışında yapılan söz konusu faaliyetler ile ilgili olarak taksi, benzin, işyeri kirası, telefon, internet, personel ücreti vb. harcamalarınıza ilişkin, faaliyette bulunduğunuz ülkelerde kurumsal vergilendirme sisteminin yeterli işleyişi bulunmadığından, belge temin edemediğinizden

bahisle, söz konusu harcamaların nasıl belgelendirileceği hususunda Başkanlığımızdan görüş talep ettiğiniz anlaşılmıştır.

I- KURUMLAR VERGİSİ KANUNU YÖNÜNDEN DEĞERLENDİRME:

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 6 ncı maddesinde, kurumlar vergisinin mükelleflerin bir hesap dönemi içinde elde ettikleri safi kurum kazancı üzerinden hesaplanacağı ve safi kurum kazancının tespitinde, Gelir Vergisi Kanununun ticari kazanç hakkındaki hükümlerinin uygulanacağı belirtilmiştir.

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun "Bilanço Esasında Ticari Kazancın Tespiti" başlıklı 38 inci maddesinde de; bilanço esasına göre ticari kazancın, teşebbüsteki öz sermayenin hesap dönemi sonunda ve başındaki değerleri arasındaki müspet fark olduğu, bu dönem zarfında sahip veya sahiplerce işletmeye ilave olunan değerlerin bu farktan indirileceği, işletmeden çekilen değerlerin ise farka ilave olunacağı, ticari kazancın bu suretle tespit edilmesi sırasında, Vergi Usul Kanununun değerlemeye ait hükümleri ile bu Kanunun 40 ve 41 inci maddeleri hükümlerine uyulacağı hükme bağlanmıştır.

Aynı Kanunun 40 inci maddesinde indirilecek giderler sayılmış olup, anılan maddenin birinci fıkrasının (1) numaralı bendinde ise ticari kazancın elde edilmesi ve idame ettirilmesi için yapılan genel giderlerin safi kazancın tespitinde indirilebileceği hükme bağlanmıştır.

Yukarıda yer alan hüküm ve açıklamalara göre, şirketinizin yurt dışında yapmış olduğu giderlerin ticari kazancın elde edilmesi ve idame ettirilmesi ile ilgili olması şartıyla ve tevsik edici belgelerle belgelendirilmesi (kesin delillerle ispatı) halinde, bu giderlerin Gelir Vergisi Kanununun 40 inci maddesinin birinci fıkrasının (1) numaralı bendi kapsamında kurum kazancının tespitinde gider olarak dikkate alınması mümkündür.

II- VERGİ USUL KANUNU YÖNÜNDEN DEĞERLENDİRME:

213 sayılı Vergi Usul Kanununun;

- 3 üncü maddesinin (B) fıkrasında, "*B) İspat: Vergilendirmede vergiyi doğuran olay ve bu olaya ilişkin muamelelerin gerçek mahiyeti esastır.*

Vergiyi doğuran olay ve bu olaya ilişkin muamelelerin gerçek mahiyeti yemin hariç her türlü delille ispatlanabilir. Şu kadar ki, vergiyi doğuran olayla ilgisi tabii ve açık bulunmayan şahit ifadesi ispatlama vasıtası olarak kullanılamaz.

İktisadi, ticari ve teknik icaplara uymayan veya olayın özelliğine göre normal ve mutad olmayan bir durumun iddia olunması halinde ispat külfeti bunu iddia eden tarafa aittir.",

- 227 nci maddesinde, *"Bu kanunda aksine hüküm olmadıkça, bu kanuna göre tutulan ve üçüncü şahıslarla olan münasebet ve muamelelere ait olan kayıtların tevsiki mecburidir.*

Defter tutmak mecburiyetinde olmayan mükellefler vergi matrahlarının tesbiti ile ilgili giderlerini tevsike mecburdurlar...",

- 228 inci maddesinde ise, *"Aşağıdaki giderler için ispat edici kâğıt aranmaz:*

1.Örf ve teamüle göre bir vesikaya istinat ettirilmesi mutat olmayan müteferrik giderler;

2.Vesikanın teminine imkân olmayan giderler;

3.Vergi kanunlarına göre götürü olarak tespit edilen giderler.

1 ve 2 numaralı fıkralarda yazılı giderlerin gerçek miktarları üzerinden kayıtlara geçirilmesi ve miktarlarının işin genişliğine ve mahiyetine uygun bulunması şarttır."

hükümleri yer almaktadır.

Bunun yanı sıra, mezkûr Kanunun 227 nci maddesinde belirtilen kayıtların ise esas itibariyle, aynı Kanunun 229 ve müteakip maddelerinde yer alan veya Bakanlığımıza verilen yetkiye dayanılarak kullanılması uygun görülen belgelerle tevsik edilmesi gerekmektedir.

Diğer taraftan 253 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinin "B- Yurt Dışında Faaliyette Bulunan Mükelleflere Yaptırılan İş ve Hizmetler Karşılığında Alınan Belgelerle İlgili İşlemler" başlıklı bölümünde, yurt dışında mukim kişi veya kuruluşlara yaptırılan, iş veya hizmetler karşılığında ödemede bulunan gelir veya kurumlar vergisi mükelleflerinin, yurt dışında mukim kişi veya kuruluşlardan aldıkları muteber belgeleri defter kayıtlarında gider olarak gösterebilmelerine ilişkin açıklamalar yapılmıştır.

Dolayısıyla, yurt dışından yapılan alımlar nedeniyle yüklenilen tutarların işin mahiyetine göre gider veya maliyet unsuru olarak dikkate alınabilmesi için Vergi Usul Kanununun 229 ve müteakip maddelerinde yer alan belgelerden herhangi biri ile tevsik edilmesi gerekmekte olup, aksi durumda gider veya maliyet unsuru olarak dikkate alınabilmesi, ancak yurt dışından alınacak, ilgili ülkede uygulanan vergi mevzuatı çerçevesinde geçerli bir belge ile tevsiki icap etmektedir.

Buna göre, somut durumda;

1- Şirketinizce aracılık hizmeti alımı yapılan, yurt içindeki ve yurt dışındaki gerçek kişilerin, şirketinize herhangi bir hizmet akdi ile bağlı olması, emir ve talimatları doğrultusunda çalışması halinde, bu kişilere yapılan ödemeler ücret kapsamında değerlendirileceğinden, şirketiniz tarafından bu kişilere yapılacak ödemelere ilişkin olarak ücret bordrosu düzenlenmesi,

2- Şirketinizce aracılık hizmeti alımı yapılan, yurt dışındaki gerçek kişilerin, şirketinize herhangi bir hizmet akdi ile bağlı olmaması, emir ve talimatlarınız doğrultusunda çalışmaması halinde ise, söz konusu kişilerin bulundukları ülkede vergi mükellefi olmaları durumunda şirketiniz adına fatura veya fatura yerine geçen belge ya da bulundukları ülke mevzuatına uygun muteber belge düzenlemeleri, vergi mükellefiyetlerinin bulunmaması durumunda ise şirketiniz tarafından bunlar adına gider pusulası düzenlenmesi,

3- Şirketinizce faaliyetleriniz ile ilgili olarak yurt dışında yapılan taksi, benzin, işyeri kirası, telefon, internet vb. harcamalar için, alım yapılanlar tarafından adınıza fatura veya fatura yerine geçen belge ya da bulundukları ülke mevzuatına uygun muteber belge düzenlemeleri,

4- Şirketinizce hizmet alımı yaptığınız, yurt içindeki gerçek kişilerin, şirkete herhangi bir hizmet akdi ile bağlı olmaması, emir ve talimatları doğrultusunda çalışmaması halinde, söz konusu kişilerin vergi mükellefi olmamaları durumunda, bu kişiler adına gider pusulası düzenlenmesi

gerekmektedir.

Diğer taraftan, yurt dışından vergi mükellefi olanlardan alımlarınızda, yapılan işlem veya ödeme karşılığında yukarıda belirtilen mahiyette belge temin edilememesi durumunda, söz konusu harcama tutarlarının Kanunun 228 inci maddesindeki şartlar dahilinde kayıtlara geçirilebilmesi de mümkün olup, bu durumda giderlerin gerçek miktarları üzerinden kayıtlara geçirilmesi ve miktarlarının işin genişliğine ve mahiyetine uygun bulunması gerektiği tabiidir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için

gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026